Speech Mirnada Ulens – politiek rentree 16 september 2026

‘De jeugd van tegenwoordig’

Waarde genodigden, beste kameraden,

Tof dat jullie het belangrijk vinden om aan onze rentree deel te nemen.

We hebben een scherpe intro van onze voorzitter gehad , naar interessante debatten geluisterd en cijfers gelezen in het uitgebreide rapport dat we maakten.

Maar dit is natuurlijk geen verhaal over cijfers alleen.

> Dit is het verhaal van de vele Liams en Meryame in dit land, van jongeren zoals Mohammed en Sophie , van Noah en Emma, van al die jonge mensen, van het onderwijs tot de arbeidsmarkt.

Deze cijfers zijn het gevolg van keuzes. Niet ergens in een verre toekomst gemaakt, maar . Ze wordt gemaakt de komende weken.

Nu.

Op dit precieze moment, onderhandelen de politieke partijen binnen de Vlaamse Regering verder over de begroting voor 2027.

Als alles goed verloopt — want dat kan nog wel eens stroef verlopen — komt minister-president Diependaele op 28 september naar het parlement met zijn Septemberverklaring.

Vorig jaar sprak men al van "de grootste besparingsoperatie ooit tijdens een Vlaamse legislatuur."

Zo, zo. De **grootste** ooit. Onthoud die woorden.

Betekent dat dan dat het deze keer wel zal meevallen?

Want over dat besparen wordt ons al jaren hetzelfde verteld.

Dat de begroting nu eenmaal op orde moet. Dat dat alleen kan door te besparen. Dat we ons daar maar bij moeten neerleggen.

Een begroting is geen natuurverschijnsel. Geen weerbericht waar we machteloos naar staan te staren. Een begroting is een optelsom van keuzes.

- wie krijgt,
- wie levert in,
- wie wordt ontzien,
- wie wordt gevraagd om nog wat harder te lopen.

Dat op basis van politieke beslissingen, genomen door mensen- door politici – door verkozenen van -door en voor het volk, met een naam en een verantwoordelijkheid.

Wel, wij vragen vandaag aan de Vlaamse regering om te kiezen voor jongeren en om prioriteit te geven aan het aanpakken van hun problemen op de arbeidsmarkt.

Want vandaag gebeurt dat niet, kameraden. Niet.

- De voorbije jaren werd er al hard bespaard op het domein Werk.
  Bij VDAB — de dienst die jongeren net moet begeleiden naar hun eerste job — en dat op een moment dat de werkloosheid al opliep.
- Vorig jaar werden ook onze hogescholen en universiteiten getroffen: minderen op de werking, minderen op het onderzoek, minderen op de studietoelagen, tot en met een verhoging van het inschrijvingsgeld voor een aantal opleidingen in het volwassenenonderwijs.
- Vorig jaar werd er in het secundair onderwijs een besparing doorgevoerd die er stevig inhakte bij het personeel en bij de leerlingen. En dan spreken we nog niet over het leerlingenvervoer in het Buitengewoon Onderwijs. Dat is niet het verleden. Dat voelen jonge mensen vandaag al.
- Vorige week hoorden we uit de mond van een minister van deze regering zelf dat je een begrotingsoefening niet kan doen “zonder naar onderwijs en welzijn te kijken”. Van de N-VA wisten we dit natuurlijk al, maar is dit waar een partij als CD&V tegenwoordig voor staat? De rekening wordt opnieuw bij dezelfde mensen gelegd. Bij de klas. Bij de student. Bij de leraar. Bij de jongere die vandaag al moet knokken om zijn of haar start te maken.

Wel, wij willen samen met jongeren aan hun toekomst, hun kansen en hun rechten werken.

Ik mag woordvoerder zijn van een organisatie en een sterke vakbond die 100 jaar geleden ook al wist wat sommigen vandaag lijken te vergeten:

dat vooruitgang nooit vanzelf komt en rechten nooit cadeau worden gedaan.

dat elke verworvenheid waar we vandaag op terugvallen — de vijfdagenweek, het pensioen, de kinderbijslag, het recht op betaald verlof, het recht op opleiding , het recht op een vakbondsafgevaardigde op de werkvloer — bevochten is.

Niet gekregen. Onderhandeld en bevochten.

De generatie voor ons vocht voor een wereld waarin hun kinderen het beter zouden hebben dan zijzelf. **Dat was de belofte, de afspraak tussen generaties.**

Die belofte dreigt vandaag doorbroken te worden.

Door een minister-president die geen toekomstverhaal te vertellen heeft, maar enkel op een rekenmachine kijkt.

Geen visie over hoe we de concrete problemen van jonge werknemers kunnen aanpakken, alleen kolommen in een begrotingstabel.

Ik hoor de tegenwerpingen al. Het ABVV toch .

Maar er is geen geld. En iedereen moet inleveren.

Iedereen moet inleveren?! Kijk dan eens goed naar wie de afgelopen jaren juist niét heeft moeten inleveren in Vlaanderen.

De Vlaamse subsidies aan bedrijven stegen sinds 2019 met vijfenzeventig procent. 75 procent. Terwijl er in de domeinen Werk en Onderwijs stelselmatig werd gekapt. Hou de mensen niet voor gek, aub.

Wij vragen niet om het onmogelijke. Wij vragen geen onverantwoordelijkheid.

<u>Als eerste stap</u> vragen we in ons rapport zestig miljoen euro voor een reeks concrete maatregelen om de druk op jongeren te verlichten.

Amper 0,09 procent van de Vlaamse uitgaven is dat.

Met 7,5% inkorten op de bedrijfssubsidies ben je er al

en dan zijn die subsidies nog steeds pakken hoger dan enkele jaren geleden.

60 miljoen om een begin te maken met de druk op onze jongeren te verlichten. Laat het sociaal overleg zich buigen over waar die middelen naartoe moeten gaan. Wij hebben alvast onze voorstellen klaar.

Geld mag nooit bepalen of je al dan niet kan studeren.

- Elke jongere heeft recht op leren en studeren en ook op een tweede kans op een diploma.
- Een eerste job moet de aanzet zijn naar een beter leven, niet naar een burn-out.
- Een job moet staan voor zekerheid en welzijn, niet voor angst. Wie werkt, verdient zekerheid en een deftig loon en geen rist tijdelijke of korte contractjes.
- En wie toch uitvalt, verdient begeleiding, geen stilte – geen stok.

Dus, aan wie deze dagen aan tafel zit om die begroting te schrijven, is mijn vraag:

Welke keuze maakt u?

Kiest u voor nog maar eens de grootste besparingsoperatie ooit, alsof het een wedstrijd is?

Kiest u ervoor om aan onze jongeren alleen maar de boodschap mee te geven dat het met minder moet?

OF

kiest u ervoor om aan hun kant te staan en de problemen aan te pakken waar zij nu, vandaag, mee worstelen?

Wij, bij het ABVV in Vlaanderen, kiezen voor de jongere generaties.

Niet omdat het gemakkelijk is.

Niet omdat het ons niets kost om die strijd te voeren.

Maar omdat het nodig is en wij die verdomde verantwoordelijkheid hebben.

Hoe? Wel heel concreet:

Via onze schoolverlaterslessen in scholen en workshops in jeugdorganisaties informeren we jongeren over hun rechten, nog vóór ze de schoolpoort uit zijn.

Onze juridische diensten, online , in onze kantoren en op de werkvloer, staan open voor elke vraag.

Samen met onze ABVV jongeren willen we wegen we op het beleid en op de bevoegde ministers, om van de Europese jongerengarantie geen dode letter meer te maken en een concreet en solide jobaanbod aan te bieden binnen de 4 maanden.

Onze loopbaanadviseurs staan naast jongeren als partner in hun loopbaan.

Goed besteed geld, durf ik te stellen.

Als wij dat kunnen en doen, dan kunnen ook de beleidsmakers in de Vlaamse Regering zo werken.

De Septemberverklaring is nog niet geschreven.

Jullie hebben nog de kans om dit hoofdstuk anders te schrijven. Grijp die kans.

En dan kunnen wij, met opgeheven hoofd en vol vertrouwen zeggen aan de jongeren hier in deze zaal: jullie staan er niet alleen voor.

Wij staan naast u. Schouder aan schouder. En dat blijven we doen. Voor en met de jongeren van vandaag. Voor morgen.

Samen Sterk.